

De Koninklijke Shell

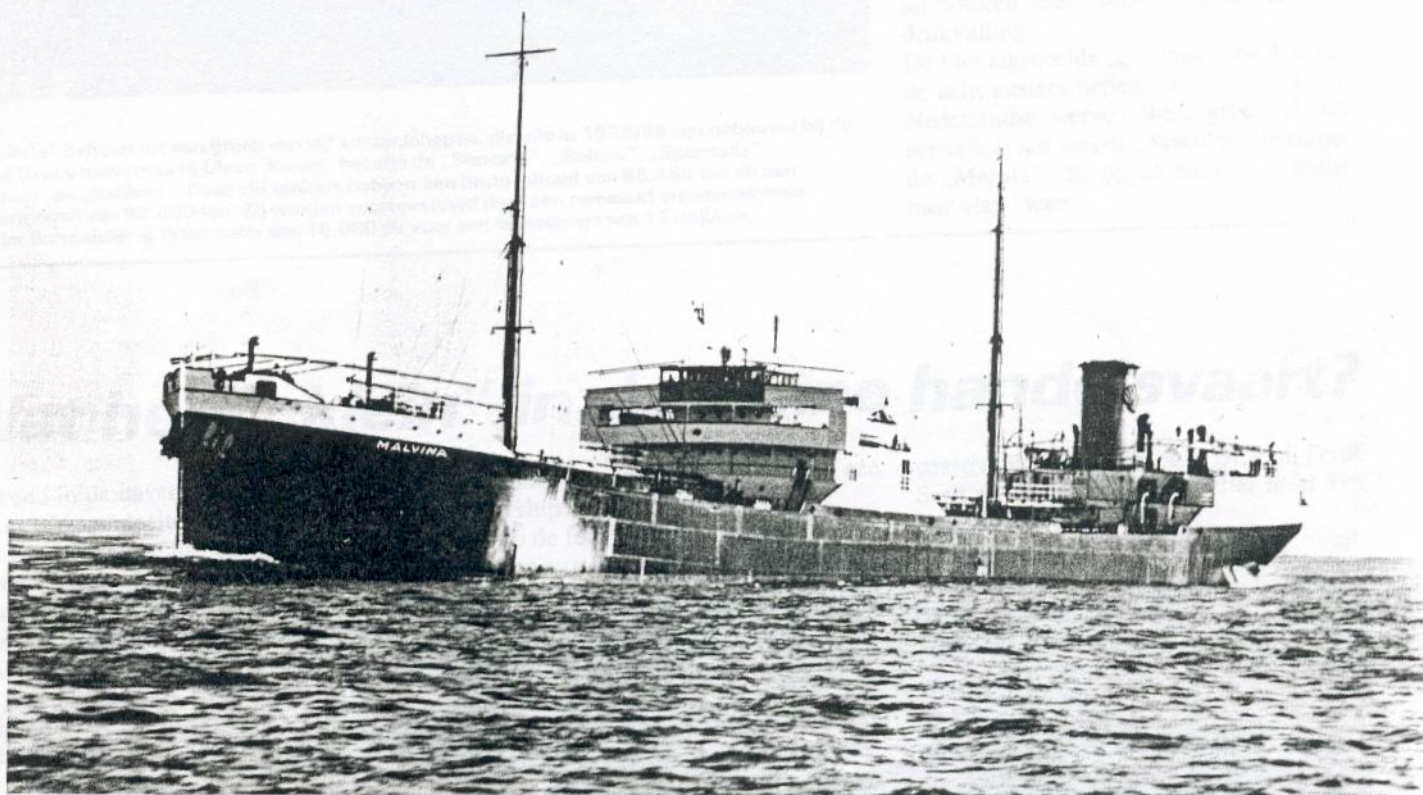
SHELL

Vroeger en nu . . . verleden en heden (3)

DOOR A. HOORWEG EN L. L. VON MÜNCHING

De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot exploitatie van petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië werd op 16 juni 1890 te 's-Gravenhage opgericht. In Engeland was in oktober 1897 de Shell Transport & Co Ltd opgericht door Marcus Samuel, later Lord Bearstead; in juni 1898 kwam een „marketing agreement” tussen beide maatschappijen tot stand, het eerste begin van een nauwe samenwerking die nu al bijna een eeuw bestaat en bekend is geworden als de „Koninklijke Shell”.

In 1896 bracht de Koninklijke haar eerste tankers in de vaart, de „Besitang” (417 brt) van de Werf Rijksee te Rotterdam en de „Berandan” (442 brt), die van een Engelse werf kwam. Deze schepen konden zowel verpakte als onverpakte olie vervoeren, de zogenaamde „Kroonolie”. Het is natuurlijk onmogelijk in enkele regels de zo interessante maar ingewikkelde geschiedenis van de rederijen die tot de Shell-vloot beh-

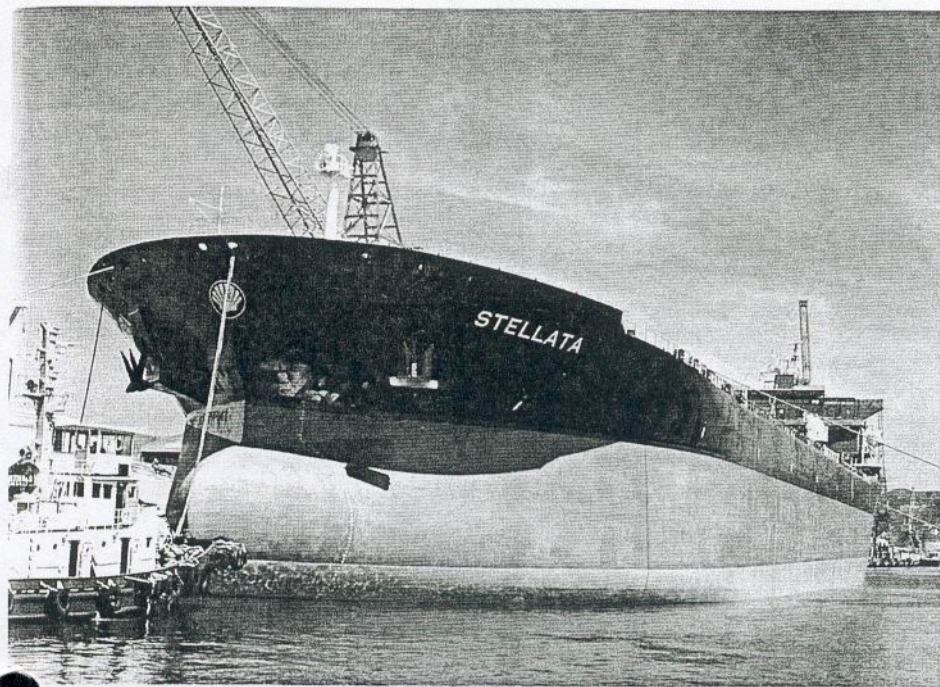
De hier afgebeelde „Malvina” behoorde tot de acht schepen van het type „triple twelve”, die op Nederlandse werven werden gebouwd en ook onder Nederlandse vlag in de vaart kwamen. Het waren de „Macuba” (van P. Smit Jr), „Magdala” en „Maja” (beide van Van der Giessen; de laatste kwam later onder Engelse vlag), de „Malvina” (van de mij Fijenoord), „Mamura” (van de scheepswerf Wilton), „Manvantara” en „Merula” (beide van de NSM) en de „Murena” (van scheepswerf Burgerhout). Zij hadden een bruto inhoud van ca. 8250 ton en een draagvermogen van rond de 12.600 ton.

Ook de Engelsen waren getroffen door de goede eigenschappen van deze tanker en zij lieten er niet minder dan twaalf bouwen, grotendeels op Britse werven, doch twee van hen werden in Duitsland gebouwd en één in Italië. Dit waren de „Caprella”, „Cardita”, „Gold Shell”, „Circe Shell”, „Capsa”, „Cowrie”, „Cliona”, „Conch”, „Horn Shell”, „Conus”, „Corbis” en „Cardium”, die in 1931 in de vaart kwamen. De

namen van deze tankers begonnen voor een deel met de letter C. Het type voldeed zó goed, dat men in de jaren 1935/37 nog eens acht liet bouwen voor Nederlandse rekening. Doch waren de schepen van de eerste groep alle dubbelschroefschepen, uitgerust met twee viertakt enkelwerkende 6-cilinder – grotendeels Werkspoor-motoren van tezamen 4000 pk, de tweede groep omvatte alleen enkelschroefschepen, waarvan het motorvermogen varieerde van 3500 tot 4400 pk. De Nederlandse groep omvatte de „Rapana”, „Rotula”, „Sunetta”, „Gadila”, „Genota”, „Miralda”, „Macoma” en „Marisa”, waarvan er zes werden gebouwd op Nederlandse werven. Ook de Engelse groep bestelde er zes, waarvan de namen alle aanvingen met de letter „A”: „Ancyclus”, „Acavus”, „Anadara”, „Amastra”, „Alexia” en „Auris”. Men zal zich herinneren dat een aantal schepen van deze groepen tijdens de oorlog dienst heeft gedaan als MAC-schip (MAC = Merchant Aircraft Carrier).

ben behoord en nog behoren te behandelen.

Eén van deze rederijen was de Petroleum Mij La Corona, maar daarnaast kende men de vloot van de Bataafsche Petroleum Mij, de Nederlandsch-Indische Tankstoomboot Mij (later de Nederlands-Indonesische Tankvaart Mij), de Dordtsche Petroleum Mij, de Curaçaosche Scheepvaart Mij en later ook de Nederlandsche Nieuw-Guinea Petroleum Mij, die op 9 mei 1935 werd opgericht. Wat de tonnage betreft was de vloot van de P. M. La Corona de grootste. De Koninklijke behoorde ook tot de eerste Nederlandse rederijen, die de dieselmotor

De „Stellata” behoort tot een groep van vijf zusterschepen, die alle in 1985/86 zijn gebouwd bij de Hyundai Heavy Industries te Ulsan (Korea): het zijn de „Sericata”, „Solaris”, „Sponsalis”, „Spectrum” en „Stellata”. Deze vijf tankers hebben een bruto inhoud van 56.456 ton en een draagvermogen van 83.660 ton. Zij worden voortgestuwd door een tweetakt enkelwerkende 5-cilinder Burmeister & Wainmotor van 16.000 pk voor een dienstvaart van 14 mijl/uur.

als voortstuwingsorgaan op haar schepen introduceerden: de tanker „Vulcanus”, die op 15 december 1910 door de NSM te Amsterdam was opgeleverd geldt als het eerste zeegaande motorschip. Het was uitgerust met een viertakt 6-cil. Werkspoormotor van 500 pk.

Aan het eind van de jaren twintig was een uitvoerige studie gemaakt om te komen tot een type tanker dat aan alle toen bestaande eisen zou kunnen voldoen en dus gold als een soort „standaard-tanker”. Dat ontwerp werden de schepen van het type „triple twelve”: schepen met een draagvermogen van ruim 12.000 ton, een dienstvaart van 12 mijl en een brandstofverbruik van 12 ton per etmaal.

Van dit type werd een groot aantal schepen gebouwd, zowel voor de Nederlandse als voor de Engelse groepsvloot. Deze tankers werden voorzien van enkelwerkende dieselmotoren met „supercharging” of hoge drukvulling.

De hier afgebeelde „Malvina” was één van de acht zusterschepen, die in 1931/32 op Nederlandse werven werd gebouwd. De eerste hiervan was de „Macuba”, de laatste de „Merula”, die op 26 april 1932 onder haar vlag kwam.

